

30. Musiikkilautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset, päätökset ym. Musiikkilautakuntaan kuuluivat v. 1956 puheenjohtajana fil. maist. Veikko Loppi, varapuheenjohtajana toimitt. Ontro Virtanen sekä jäseninä fil. tri Ester-Margaret v. Frenckell, sosiaalipääll. Kalle Koponen, fil. maist. Patrik Lilius, diigelpainaja Margit Merra, kamr. Frans Rautio, fil. maist. Martti Turunen sekä fil. maist. Anni Voipio-Juvas. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli fil. maist. Loppi. Lautakunnan sihteerinä toimi oikeusneuvosmies Kurt Walldén.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 11 kertaa ja kokousten pöytäkirjojen pykäläluku oli 264. Lähetettyjä kirjeitä oli 233. Kaupunginorkesterin intendentin hoidettavana olevan koti- ja ulkomaisen kirjeenvaihdon lähtettyjen kirjeiden lukumäärä oli 274 ja saapuneiden kirjeiden määrä 225.

Kaupunginorkesterin intendenttinä toimi fil. tri Nils-Eric Ringbom, taloudenhoitajana nti Doris Nordblom ja kirjastonhoitajana fil. maist. Veikko Helasvuo sekä hänen viransijaisenaan 3. 4. — 31. 5. välisenä aikana fil. kand. Paavo Soinne. Intendentti oli tieteellisten töiden vuoksi virkavapaana 17. 9. alkaen kertomusvuoden loppuun; hänen tehtäviään hoiti tänä aikana kirjast. hoit. Helasvuo, jonka sijaisena toimi fil. maist. Eino Rautavaara.

Musiikkilautakunnan toimistoon perustettiin kertomusvuonna toimistoapulaisen virka, johon valittiin 16. 8. alkaen nti Raija Berkan.

Musiikkilautakunnan ohjelmajaoston muodostivat kaupunginorkesterin johtaja Tauno Hannikainen, intendentti Ringbom sekä musiikkilautakunnan jäsenet v. Frenckell, Lilius, Turunen ja Virtanen. Prof. Yrjö Selin osallistui jaoston kokouksiin ilman äänioikeutta orkesterin jäsenten edustajana, varamiehenään orkesterin jäsen Yrjö Syrjälä.

Koesoittoarvostelulautakuntaan kuului puheenjohtajana prof. Hannikainen, sihteerinä intendentti Ringbom, musiikkilautakunnan edustajina maisterit Lilius ja Turunen sekä Suomen Kansallisoopperan kapellimestari ja Suomen Muusikkojen Liiton edustaja; lisäksi kuului arvostelulautakuntaan viisi kaupunginorkesterin jäsentä, jotka edustivat orkesterin valtuuskuntaa ja ao. ääniryhmiä.

Musiikkilautakunnan laskut hyväksyi puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Näiden molempien estyneenä ollessa hyväksyi laskut sihteerit. Orkesteria koskevat laskut hyväksyi intendentti.

Lautakunta oikeutettiin maksamaan kertomusvuonna eri teattereille, musiikki- ym. taidelaitoksille ja -yhdistyksille avustuksina yhteensä 56 896 000 mk. Edellisenä vuonna avustuksia saaneet olivat lähettäneet toimintakertomuksensa lautakunnalle, jonka määrämät valvojat puolsivat, perehdyttyään avustusmäärien käyttöön, uusien avustusten myöntämistä asianomaisille.

Kaupunginhallitus oli myöntänyt Helsingin Työväen Lapsilaulajille 150 000 mk:n ja Suomalaiselle Nukketeatterille 40 000 mk:n suuruiset avustukset ja velvoittanut musiikkilautakunnan 1. 4. 1957 mennessä antamaan selontekonsa näiden varojen käytöstä. Lautakunta antoi selostuksensa myös v. 1955 myönnettyjen vastaavanlaisten varojen käytöstä.

Oy. Yleisradio Ab:n ja lautakunnan välisen sopimuksen perusteella jatkui kaupunginorkesterin konserttien radiointi kertomusvuonna samoin kuin aikaisemminkin.

Suomen Kansallisoopperan Säätiön ja lautakunnan välinen sopimus oli sanottu irti päättyväksi 31. 8. Sen jälkeen laadittiin 1. 9. — 31. 12. väliseksi ajaksi osapuolten kesken

väliaikainen sopimus, joka pääosiltaan oli samansisältöinen kuin aikaisempi. Kun sitten kaupungin v:n 1957 talousarviossa oli vahvistettu kaupungin oopperalle maksama avustus 16 733 000 mk:ksi ja oopperan kaupunginorkesterin käytöstä kaupungille maksama korvaus 18 mmk:ksi, teki lautakunta tämän mukaisen esityksen Kansallisoopperalle uudeksi sopimukseksi v. 1957 varten, joka myös hyväksyttiin.

Lautakunnan ja Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teoston välinen kertomusvuodeksi tehty sopimus oli samansisältöinen kuin aikaisempikin sopimus. Sen mukaan lautakunta suoritti Teostolle vuotuisen 175 000 mk:n kokonaiskorvauksen kaupunginorkesterin esittämistä tekijänoikeuslain alaisista sävellyksistä.

Helsingin Torvisoittokunnan ja lautakunnan välinen v. 1945 tehty sopimus sanottiin lautakunnan taholta irti päättyväksi kertomusvuoden lopussa. Samalla tehtiin uusi sopimus, joka astuisi voimaan 1. 1. 1957.

Kaupungin kustannuksella kertomusvuoden kesällä pidetyistä ulkoilmakonserteista huolehti urheilu- ja retkeilytoimisto.

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa lautakunta puolsi aloitetta musiikkikirjaston perustamiseksi kaupunginkirjaston yhteyteen. Lisäksi lautakunta antoi samoin kaupunginhallitukselle lukuisia lausuntoja eri teattereiden, taidelaitosten, kuorojen ym. avustusanomuksista. Useimmissa tapauksissa lautakunnan lausunto oli puoltava. Hylkäävän lausunnon antoi lautakunta seuraavista anomuksista: SS-nimisen kuoron avustusanomuksesta 40-vuotisjuhlakonserttiaan varten, Helsingin Rautatieläisten kuoron ja Koiton Sekakuoron anomuksista saada avustus ulkomaista konserttimatkaa varten sekä VII Pohjoismaiden Kirkkomuusikkojen kokouksen keskustoimikunnan anomuksesta avustuksen saamiseksi mainittua kokousta varten.

Kaupunginorkesteri. Orkesterin johtajana toimi edelleen prof. Tauno Hannikainen valittuna virkaan ajaksi 1. 6. 1957—31. 5. 1961. Konserttimestarina oli viulutait. Naum Levin. Orkesterin vahvuus oli 76 soittajaa.

Koevuoden jälkeen nimitettiin vakinaisesti virkoihinsa seuraavat orkesterin jäsenet: Jaakko Santasalo (II viulu) ja Ahti Pilvi (alttoviulu), molemmat 1. 9. alkaen sekä 1. 1. 1957 alkaen Esko Sappinen (IV fagotti) ja Kyösti Huuhko (II huilu). Koesoiton perusteella nimitti lautakunta lisäksi virkoihin 8 soittajaa koevuodeksi tai määrätyksi koeajaksi.

Eläkkeelle siirtyi oboensoittaja Albert Pakkanen 1. 11. sekä 1. 1. 1957 alkaen sooloharpisti Väinö Hannikainen. Orkesterista erosivat kertomusvuonna: lyömäsoitinten soittaja Rainer Kuisma, tuubansoittaja Gösta Möller sekä viulunsoittaja Aimo Välimä.

Orkesterin valtuuskuntaan valitsivat jäsenet keskuudestaan soittokaudeksi 1955/56 seuraavat henkilöt: puheenjohtajaksi Aarne Viljavan sekä jäseniksi Eino Rautasuon ja Vili Pullisen, varalle valittiin Yrjö Selin ja Reino Salo. Orkesterin järjestysmiehenä toimi edelleen Armas Karsti.

Kertomusvuoden aikana pidettiin 29 varsinaista sinfoniakonserttia. Ne jakautuivat A- ja B-sarjaan. Kausitilaa jille tarjottiin mahdollisuus lunastaa edellisen syyskauden kausikortteja vastaavat uudet kausikortit. A-sarjan konsertteja oli 15, keväällä 8 ja syksyllä 7; B-sarjan 14, keväällä 8 ja syksyllä 6.

Päiväkonsertit jakautuivat lauantaikonsertteihin ja koululaiskonsertteihin. Lauantai-konsertteja oli 7 vuoden loppupuolella; lisäksi järjestettiin tavanomainen vappumatinea. Koululaiskonsertteja pidettiin kevätkautena 12. Niitä oli kolme sarjaa: A-sarja, joka oli tarkoitettu lähinnä oppikoulujen yläluokkalaisille, konsertteja oli 6; B-sarja oppikoulujen alaluokkalaisille ja kansakoululaisille, konsertteja 3; C-sarja ruotsinkielisille koululaisille, konsertteja 3. Vm. konsertit selostettiin ruotsiksi, A- ja B-sarjojen taas suomeksi. Syyskaudella järjestettiin 4 koululaiskonserttia, jotka kaikki selostettiin suomeksi.

Konserttiohjelmien julkaisu- ja myyntioikeus luovutettiin 1. 9. 1956 — 31. 5. 1957 väliseksi ajaksi liikemies Einar Lindstedtille 150 000 mk:n suuruisesta korvausta vastaan. Sinfoniakonserttien ohjelmien hinnat olivat 50 mk ja matineain ohjelmalehtien 25 mk/kpl. Kertomusvuoden alkupuolella huolehti pääjoht. Sulo Räikkösen kuolinpesä aikaisemman sopimuksen mukaisesti em. ohjelmien julkaisemisesta ja myynnistä.

Kaupunginorkesterin intendentin huolehti edelleen eri korvauksesta sinfoniakonserttien sävellyksiä ja niiden säveltäjien henkilöllisyyttä koskevista selostuksista, jotka liittyivät ohjelmiin painettuina lisälehtinä. Koululaiskonserttien ohjelmaselostajalle maksettiin erillinen palkkio.

Sinfoniakonserttien lippujen hinnat olivat kevätkaudella 400, 300 ja 200 mk ja syyskau-

della 500, 400 ja 300 mk/kpl. Yliopistossa opiskeleville myytiin 100 lippua ja Sibelius-Akatemian oppilaille 20 lippua 50 mk:n hintaan konserttia kohden. Sarjalippujen ostajien saama alennus oli 10 %.

Varsinaisiin sinfoniakonsertteihin myytiin pääsylippuja kaikkiaan 19 851 eli keskimäärin 684 lippua konserttia kohden (689 lippua v. 1955), vappumatineaan 749, syyskauden lauantaikonsertteihin 1 311 ja koululaiskonsertteihin 9 345 eli keskimäärin 464 lippua (614). Myytyjen konserttilippujen kokonaismäärä oli siis 31 256.

Kausikortteja myytiin seuraavasti: sinfoniakonserttien A-sarja 1 041 ja B-sarja 951, yhteensä 1 992; koululaiskonserttien A-sarja 446, B-sarja 719 ja C-sarja 390, yhteensä 1 555 sekä syyskaudella pidettyihin koululaiskonsertteihin 775. Lauantaikonserttien kausikortteja myytiin 138.

Kaupunginorkesteri avusti kertomusvuoden aikana 153 oopperanäytännössä ja 8 konsertti- tai juhlatilaisuudessa. Lisäksi orkesteri avusti kaupunginhallituksen luovuttamana maksutta Sibelius-viikon konserteissa. Konsertin 16. 6. johti Martti Similä. Konsertissa 17. 6., jonka johti Jussi Jalas, esiintyi kaupunginorkesteri vahvistettuna Radion sinfoniaorkesterin jousistolla sekä 13. 6. Nils-Eric Fougstedtin johdolla pidetyssä konsertissa Radion sinfoniaorkesteri kaupunginorkesterin jousistolla vahvistettuna, kummallakin kerralla Sibelius-viikon juhlaorkesteri-nimisenä.

Kaupunginhallituksen suostumuksella luovutettiin kaupunginorkesteri korvauksetta esiintymään Suomen Marsalkka Mannerheimin muistotilaisuudessa 28. 1. sekä 16. 12. Suomen sairaalalaitoksen 200-vuotisjuhlatilaisuudessa.

Lautakunta korotti 1. 9. alkaen kaupunginorkesterin sekä sen nuottien vuokraustariffeja.

Valtion avustusta kertomusvuotta varten saatiin orkesterille 2.1 mmk.

Kaupunginhallitus hyväksyi lautakunnan esityksen, jonka mukaan tilapäisille avustajille maksettiin 1. 9. alkaen entisen 1 100 mk:n suuruisen harjoituspalkkion sijasta 1 150 mk ja 1 800 mk:n esityspalkkion asemesta 1 900 mk.

Helsinki-mitalin saivat seuraavat kaupunginorkesterin jäsenet: director musices Martti Heiniö, muusikko Gunnar Koskinen ja II konserttimestari Väinö Arjava. Kaupunkiliiton ansiomerkki 20 vuoden palveluksesta myönnettiin prof. Yrjö Selinille.

Kaupunginorkesterin nuotistoon hankittiin vuoden aikana lukuisia teoksia. Lisäksi suoritettiin kirjaston nuottien mikrofilmausta.
